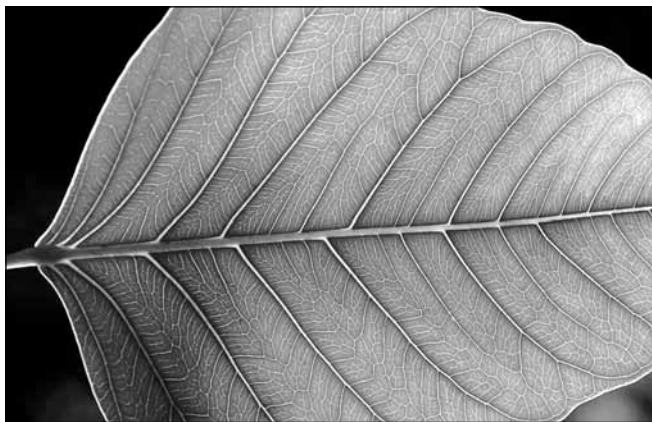

Verejnoprospešný účel nadácie

Verejnoprospešným účelom nadácie je podpora ochrany životného prostredia so zvláštnym zreteľom na záchranu a obnovu prirodzených lesov v duchu filozofie hlbkej ekológie, podpora aktivít občanov, občianskych iniciatív a mimovládnych organizácií v tejto oblasti, vzdelávanie a výchova prostredníctvom poradenských, publikačných, výchovno-osvetových, kultúrno-spoločenských a konkrétnych manuálnych aktivít.

Hlavné programy

- Poskytovanie knižných darov obecným a mestským knižniciam v podhorských oblastiach
- Lesoochranársky čin roka
- Finančná, odborná a technická pomoc študentom, diplomantom a doktorandom pri ich odborných prácach na témy súvisiace s poslaním nadácie
- Poskytovanie malých grantov na lesoochranárske aktivity a uskutočňovanie vlastných projektov
- Zelené stredisko – knižnica, videotéka, predaj publikácií

Správna rada

Ing. Juraj Lukáč – predseda

Mgr. Vladimír Pirošík – člen správnej rady

Radoslav Potočný – člen správnej rady

Správca nadácie

Ing. Mária Hudáková

Revízor

Ing. Arpád Lörincz

Zamestnanci

Ing. Mária Hudáková – programová koordinátorka

Jana Ivanková – programová asistentka

(od 16.8.2004)

Ľuboš Leško - vedenie účtovníctva

(1.11.2004 - 31.12.2004)

Dobrovoľníci

Ľuboš Leško – vedenie účtovníctva

Jana Ivanková – programová asistentka

Mgr. Jana Strnáďová – odborná lektorka

Ing. Erik Baláž – odborný lektor

Ing. Juraj Lukáč – odborný lektor

Ing. Milan Staško – asistencia na knižničnom programe

Brigádnicí v teréne

Úvod

Už sa stalo pravidlom, že výročná správa Nadácie Zelená nádej začína úryvkom z niektorej z publikácií, ktoré vyšli v nadácii založenom vydavateľstve ABIES. Jeho edičný plán bol postavený tak, aby odrážal poslanie nadácie, a tak väčšina publikácií sa zaoberá ochranou lesov a filozofiou hlbokjej ekológie.

Vždy som chvíľu rozmýšľala, po ktorej knihe siahnuť, ale tentokrát mi to netrvalo ani sekundu. Práve v deň písania týchto riadkov totiž naši poslanci odhlasovali prijatie nového Lesného zákona. Zákona, ktorý dovoľí zvýšiť ťažbu v našich už aj tak neúmerne devastovaných lesoch a navyiac obmedzí možnosť vstupu verejnosti do nich. Ved', čo majú „nezainteresovaní“ kontrolovať, čo sa v nich deje a tí „útlocitní“ sa aspoň na tú skazu nebudú musieť pozerať.

A tak som siahla po úryvku z knihy *Ekologie, pospolitost a životní styl* od Arne Naessa.

Naše ekologické poznatky jsou velmi omezené Ekopolitické důsledky nevědomosti

Ekologické hnutie je závislé na výsledcích výzkumu v ekologii a od nedávnej doby také ochranařsky zaměřené biológii. Mnoho lidí se ale diví, když vědec často dochází k závěru, že nic neví: „Neznáme dlouhodobý vliv navrhovaného zásahu na ekosystém, takže nemůžeme rychle a jednoznačně zaujmout stanovisko“. Jen málokdy mohou vědci s jistotou předpovědět, jaký bude mít nový chemický přípravek vliv třeba jen na malý ekosystém.

Katastrofické předpovědi popisují stav věcí, jež není možné vyloučit, *pokud* co ne-rychleji jisté věci nezměníme. Víme velmi málo, nebo nevíme vůbec nic o tom, do jaké míry se změny začnou prosazovat. To, že lidstvo kráčí k záhubě, ještě neznamená, že záhuba skutečně nastane. Situace je kritická proto, že nevíme, *jestli* k rychlé a radikální proměně dojde.

Politikové a všichni, kdo najednou tak pozorně naslouchají ekologům, se velice diví, jak je možné, že věda se netají neznalostí. Je poněkud zvláštní prosazovat nějaký z politického hlediska odvážný postup, a to na základě neznalosti. Jde o to, že neznáme důsledky. Máme se tedy do určitého projektu pustit nebo ne? Informace musejí přinést ti, kteří do životního prostředí zasahují.

Proč leží odpovědnost za přísun informací právě na nich? Ekosystémy, do nichž zasahujeme, existují v jisté rovnováze, která je lidstvu zřejmě prospěšnější než stav, kdy dojde k narušení této rovnováhy, což pak obvykle vede k nepředvídatelným a dalekosáhlým změnám. Poté, co měl nějaký zásah do ekosystému vážné, nežádoucí následky, už obvykle návrat do výchozího stavu není možný. A takový zásah, zpravidla prováděný

za účelem velmi krátkozrakého zisku pro malou skupinu lidí, bývá zhoubný pro většinu životních forem, případně pro veškerý život.

Když zkoumáme ekosystémy, začínáme si uvědomovat svou neznalost. V okamžiku, kdy odborníci hovoří o vážnosti situace, zdůrazňují své nedostatečné vědomosti o problému a doporučují výzkumné programy, které by míru neznalosti zmenšily, se politikům nabízí jediné logické řešení – zabývat se problémem a provést chystané zásah až v době, kdy bude k dispozici dostatečné množství informací. Například skutečně účinný krok k záchraně umírajících lesů bude možné učinit až v okamžiku, kdy budeme mít více informací o tom, proč lesy vlastně umírají. Lidé, kteří se zabývají ekologickými problémy na úrovni veřejné i soukromé sféry, si zřejmě *budou* muset zvyknout na nový postup – bude třeba doporučovat a prosazovat radikální ochranná opatření právě proto, že nemáme dostatek znalostí.

▲ Československí ochranáři, ktorým bola blízka hlboká ekológia, besedovali s nórsnym filozofom A. Naessom (stojaci v popredí) už v máji 1992 v poľskej Bielsko-Bialej, kde prišiel na pozvanie Pracownie na rzecz wszystkich istot. Vľavo vpredu sedí Ing. Dagmar Lukáčová, jedna zo zakladateľov Nadácie Zelená nádej v roku 1991.

Činnosť nadácie v roku 2004

1. Knižné dary

V tomto roku sme mali možnosť podporiť väčšie množstvo obecných a mestských knižníc predovšetkým vďaka uskutočňovaniu vlastného projektu *Príroda nepozná hranice*, ktorý bol spolufinancovaný Európskou úniou z programu Phare CBC. Zamerali sme sa na poskytovanie knižných darov knižniciam v podhorských oblastiach s dôrazom na žilinský a prešovský kraj, a to buď ekologickými publikáciami pre doposiaľ nepodporené knižnice, alebo poskytnutím doplnkového knižného daru knižniciam podporeným v minulých rokoch. Ponúkané publikácie sú prevažne zamerané na ochranu lesov a hlbokú ekológiu, ako napríklad knihy *Prastarý les a Preměnený les* od Ch. Masera, *Obrázky z chatrče* od A. Leopolda, *Hlboká ekológia* od B. Devalla, *Gaia. Nový pohľad na život na zemi* od J. Lovelocka alebo už spomínaná Naessova *Ekologie, pospolitost a životní styl*.

▲ Riaditeľka Žilinskej knižnice Mgr. Katarína Šušoliaková preberá knižný dar z rúk Jany Ivankovej.

Hájik, Trnové, Vlčinec a Žilinská Lehota. Týmto knižniciam sme publikácie nezasielali poštou, ale boli im odovzdané osobne Janou Ivankovou na stretnutí pracovníkov knižníc z niektorých okresov kraja. Na tomto stretnutí koncom októbra mala možnosť prezentovať činnosť nadácie, ciele a aktivity projektu *Príroda nepozná hranice*, čo sa nám zatiaľ ukazuje ako veľmi dobrá stratégia. Pracovníci knižníc si priamo na mieste môžu ponúkané publikácie pozrieť a lepšie a ľahšie sa rozhodnúť pre jednotlivé tituly, ako len na základe písomnej ponuky.

V roku 2004 sme podporili **37 knižníc** v troch krajoch Slovenska publikáciami v hodnote **21 738,- Sk**.

V prešovskom kraji to boli knižnice v obciach Becherov, Lada a Raslavice, Knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove a Mestská knižnica vo Svite.

V žilinskom kraji sa knižné dary dostali do knižníc v obciach Stará Bystrica, Stránske, Pribylina, Belá, Divina, Dlhé Pole, Dolná Tížina, Fačkov, Jasenové, Kolárovice, Maršová, Podhorie, Rajecká Lesná, Strečno, Svederník, Štiavnik, Terchová, Turie, Varín a Veľké Rovné a do Mestskej knižnice v Rajci, Turčianskej knižnice v Martine a do Žilinskej knižnice a jej pobočiek Bytčica,

▲ *Jana Ivanková (v pozadí vpravo) prezentuje našu činnosť a knižný dar na stretnutí pracovníkov obecných knižníc v Žilinskej knižnici.*

V **trenčianskom kraji** sme podporili obecné knižnice v Opatovciach, Veľkých Chlievanoch a Miezgovciach.

Naviac sme podporili knižným darom knižnicu našej poľskej spolupracujúcej mimovládnej organizácie Stowarzyszenie „Olszówka“ z Bielsko-Białej.

2. Lesoochranársky čin roka 2003 - 2004

V októbri 2004 sme vyhlásili už **6. ročník** súťaže o Lesoochranársky čin roka, ktorý bol oproti tým minulým trochu špecifický. Hodnotili sa v ňom skutky jednotlivcov v prospech záchranu lesov na Slovensku, v Čechách, Poľsku a Maďarsku, ktoré boli vykonané v rokoch 2003 a 2004. Chceme totiž zmeniť spôsob vyhlasovania tak, aby sa vždy do konca roka nominovali skutky uskutočnené v danom roku a vyhodnotené budú začiatkom roka nasledujúceho.

Vyhodnotenie tohto ročníka prebiehalo teda začiatkom roka 2005. Šesťčlenná medzinárodná hodnotiacia komisia vyberala až z 13 nominovaných skutkov. Z toho najviac, šesť nominácií, prišlo z Poľska a najmenej, dve nominácie, zo Slovenska. Konkurencia bola pomerne silná a vyrovnaná, predovšetkým na prvých troch miestach. Nakoniec však porotu najviac presvedčil Juraj Kukla, podnikateľ a občiansky aktivista z Brunoviec. A tak po ročnej prestávke, máme opäť víťaza zo Slovenska. Čo nás však najviac potešilo, je fakt, že vyhral človek, ktorý sa ani profesionálne ani ako dobrovoľník nevenuje ochrane lesov, ale ako radový občan cíti potrebu konať.

Prvý cenu získal za svoju odvahu postaviť sa proti rozsiahlej rabovačke stromov na Považí, ku ktorej došlo pod zámienkou čistenia brehov Váhu. **Juraj Kukla** sa na to nedokázal nečinne prizerať, prípad medializoval, oslovil mimovládne organizácie, podal podnety na MŽP a SIŽP a prinútil tak Obecný úrad v Brunovciach konať. Výrub najkrajších mohutných zdravých stromov, pozostatkov lužných lesov s výskytom vzácného topola čierneho, bol na základe jeho podnetu zastavený.

Druhú cenu získal **Bc. Tomáš Myslikovjan** - lesník, pracovník Správy CHKO Beskydy, za jeho nezvyčajné úsilie pri vyhlásení 6 nových a rozšírení 2 súčasných osobitne chránených území v CHKO Beskydy. Celkovo bolo vyhlásených na tomto území úctyhodných vyše 580 ha nových

▲ Ing. Mária Hudáková predstavuje výsledky súťaže o Lesoochrannársky čin roka 2003-2004 na tlačovej konferencii v Prešove. Zľava sedia ocenený Juraj Kukla, člen hodnotiacej komisie Jacek Zachara a ďalší ocenený Ing. Petr Křížek.

prírodných rezervácií a takmer 140 ha ochranného pásma. Hlavným dôvodom ochrany je predovšetkým ochrana prirodzených lesných ekosystémov s prevahou karpatských jedľobučín. Miestami sa nachádzajú vzácne až pralesovité jedľovobukové a smrekové porasty s priemerným vekom 310 rokov.

Na treťom mieste sa umiestnila dvojica **Ing. Petr Křížek a Pavel Štorch** - aktivisti Hnutí DUHA, za osobné nasadenie pri blokade ťažby v I. zóne NP Šumava Prameny Vltavy. Všade v civilizovanej Európe (napr. nemecký NP Bavorský les) je v prvých zónach národných parkov tzv. bezzáťahový režim, no v NP Šumava Správa parku pod zámienkou ochrany lesných porastov pred podkôrnym hmyzom ťažila úplne všade, aj v týchto vzácných pralesovitých smrečinách. Ochrancovia prírody okolo Hnutí DUHA protestovali proti takému prístupu a zorganizovali v tejto lokalite blokádu. Ťažba bola zastavená a MŽP ČR nakoniec po stretnutí expertov rozhodlo o tom, že sa tam ťažiť nebude.

▲ Bc. Tomáš Myslikovjan preberá 2. cenu z rúk Jaceka Zacharu z našej spolupracujúcej poľskej organizácie „Olszówka“.

Výhercovia získali finančné odmeny vo výške 8000, 5000 a 3000 korún a knižné dary. Tie boli navyše udelené aj Ing. Jaroslavovi Müllerovi zo Správy CHKO Beskydy a Ing. Karlovi Matulovi z Lesnej

◀ *Príhovor a poďakovanie výhercu 1. ceny Juraja Kuklu. Jeho ochranársky skutok mimoriadne zaujal aj médiá.*

správy Ostravice Lesov ČR, v spolupráci s ktorou nové chránené územia v CHKO Beskydy vznikli.

Hlavné ceny boli odovzdané výhercom osobne na tlačovej konferencii v Prešove dňa 16. februára 2005. Odovzdal im ich zástupca hodnotiacej komisie Jacek Zachara z Poľska. Priznal, že rozhodovanie bolo veľmi ťažké, pretože oproti minulým ročníkom narástol počet nominovaných. Zauvažoval na chvíľu nad tým, že stúpajúca aktivita ľudí môže znamenať, že príroda je tak veľmi zničená, že sa už na to ľudia nemôžu nečinne pozerať.

3. Odborná a technická pomoc diplomantom

Už tretí rok sme pokračovali v poskytovaní odborných konzultácií a technickej pomoci diplomantovi **Pavlovi Richtárikovi**, študentovi katedry Fyzickej geografie a geológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave. Hlavným cieľom jeho časovo náročnej diplomovej práce na tému *Vplyv zmeny lesnatosti územia na odtokové pomery* bolo hodnotenie vplyvu zmeny lesnatosti (vekovej štruktúry) na odtokové pomery. Nasledujúci text tvorí záver tejto práce.

„Napriek tomu, že sa v diplomovej práci hodnotená literatúra nezaoberala takýmto čiastkovým problémom, poukázala na lepšie retenčné a retardačné vlastnosti lesa. Les transformuje zrážky pomalšie a vyrovnanejšie ako nelesné ekosystémy. Zdá sa, že najdôležitejšiu úlohu v tomto procese zohráva pedosféra.

Zaujímavou oblasťou tejto práce sa stalo deväť vybraných povodí. Výber musel splniť niekoľko podmienok. Výraznú zmenu lesnatosti, dostupnosť hydrologických a klimatických údajov. Dostupnosť hydrologických a klimatických údajov vychádzala z pozorovacej siete staníc Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ). Zmena lesnatosti bola odhadnutá v spolupráci s mimovládnu organizáciou zaoberajúcou sa problematikou lesov. Pretože neboli k dispozícii primárne údaje o zrážkových úhrnoch dopadnutých na vybrané povodia, bol nevyhnutný výpočet potrebných zrážkových úhrnov.

Hydrologické charakteristiky priemerných denných prietokov boli taktiež poskytnuté SHMÚ. Z týchto charakteristík bolo potrebné odvodiť priemerný ročný prietok, rozkolísanosť prietoku a ďalšie. Otázkou bolo aj odhalenie ovplyvnenosti prirodzených prietokov. Informácie týkajúce sa tohto problému boli získané z vodohospodárskych plánov.

Súčasne boli zbierané materiály týkajúce sa porastových charakteristík. Predstavovali kombináciu vektorových a rastrových porastových máp. Náročnosť získavania a spracovania týchto materiálov sa ukázala ako hlavný limitujúci faktor identifikácie zmeny vekovej štruktúry porastu. Z tohto dôvodu nebolo možné hodnotiť vzájomné vzťahy tejto zmeny na odtokové pomery.

Výsledky lineárneho modelu regresnej analýzy poukázali na stredne silnú až silnú závislosť tohto modelu medzi ročnými zrážkovými úhrnmi a priemernými ročnými prietokmi. Bola zistená silná závislosť odtoku od zrážok, čo by mohlo viesť k potlačaniu vplyvu lesného prostredia v procese tvorby odtoku.

Vodohospodársku funkciu lesa môžeme rozdeliť z kvantitatívneho a kvalitatívneho aspektu. Zatiaľ čo prvý aspekt predstavuje vodnosť toku (ročná hierarchická úroveň),

◀ Záber zachytáva jednu z 9 záujmových oblastí diplomovej práce Pavla Richtárika, povodie Čergova a je ukázkou časti povodia s veľmi zachovalými prirodzenými lesnými porastami.

druhý predstavuje jeho režim (denná hierarchická úroveň).

V prípade všeobecnej platnosti necitlivosti ročného koeficientu odtoku voči zmene lesnatosti (VÁLEK, 1962),

nemohol byť stanovený cieľ hodnotenia zmien koeficientu odtoku v závislosti na zmene vekovej štruktúry lesa na ročnej hierarchickej úrovni. V budúcnosti bude nevyhnutné zostúpiť na nižšiu hierarchickú úroveň, kde sa môžu preukázať zmeny vodnej bilancie v konkrétnych zrážkovo – odtokových udalostiach.

Vzhľadom k ťažkostiam pri získavaní potrebných porastových charakteristík je nevyhnutné bližšie určenie časového úseku potenciálnej zmeny lesnatosti. Táto požiadavka môže byť riešená nepriamo, ak odhalíme nevyrovnanosť denných prietokov, čo je nevyhnutná ale nie postačujúca podmienka predpokladaného vplyvu zmeny lesnatosti na odtokové pomery. Pre tento účel bol vybraný štatistický ukazovateľ variability, konkrétne priemerná pomerná odchýlka (δ). Jej hodnoty (pribeh) odhalili rozkolísanosť denných prietokov konkrétnych rokov. Trend priebehu tohto ukazovateľa poukazuje na nasledovné prípady.

V prvom prípade bol lineárny trend rozkolísanosti vyrovnaný. Do tejto skupiny môžeme zaradiť toky Kamenica, Cirocha a Topľa.

Do druhej skupiny môžeme zaradiť rieku Rimava, kde sa lineárny trend rozkolísanosti zlepšoval (klesal).

Tretiu, najpočetnejšiu skupinu reprezentujú Starohorský potok, Dobšinský potok, Ulička, Laborec, Javorina. Lineárny trend rozkolísanosti sa v tejto skupine zhoršoval (rástol).

V prípade Dobšinského a Starohorského potoka sa ukazovateľ priemernej pomernej odchýlky v dlhodobom časovom horizonte zhoršoval napriek poklesu zrážok a odtoku v rovnakom časovom období. Zaujímavým je obdobie výrazného vzrastu rozkolísanosti Dobšinského potoka v období rokov 1942 – 1954 s následným výrazným poklesom rozkolísanosti v rokoch 1954 – 1961, čo môže identifikovať výraznú zmenu lesných porastov. K takémuto záveru však môžeme prísť až po vylúčení vplyvu klimatických faktorov, ktoré v tomto prípade predstavuje rozkolísanosť zrážok. Použitím takéhoto postupu môžeme významne redukovať množstvo potrebných vstupných dát.

Hlavnou príčinou nesplnenia cieľa tejto diplomovej práce bol fakt, že sa nepodarilo získať a spracovať nevyhnutné množstvo porastových charakteristík.

Na druhej strane môžu byť prínosom vlastné metodické postupy výpočtu úhrnu zrážok a množstvo získaných a čiastočne spracovaných údajov, ktoré môžu byť doplnené a použité v budúcnosti.“

Táto práca bola časovo nesmierne náročná a aj napriek zdanlivo „neúspešnému“ naplneniu stanoveného cieľa Richtárik jednoznačne ukázal na nové cesty riešenia tak zložitej problematiky, akou je modifikácia odtoku a transformácia zrážok lesnými geosystémami. Práca bola hodnotená známku (A).

Koncom roka 2004 sme poskytli prvé konzultácie Zuzane Grobauerovej, študentke odboru Biológia a geografia na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach, ktorej diplomová práca sa venuje téme *Zmeny hydrologického režimu koncových častí povodí v závislosti od zmien hospodárskeho využívania povodí*. Opäť to bude z časového hľadiska náročná práca, ktorá by mala byť ukončená v roku 2006.

4. Poskytovanie malých grantov na lesoochranárske aktivity a vlastné projekty

V roku 2004 sme spolu s našou poľskou spolupracujúcou MVO Stowarzyszenie „Olszówka“ pripravili cezhraničný tzv. zrkadlový projekt *Príroda nepozná hranice*, s ktorým sme sa uchádzali o podporu z EÚ z programu Phare CBC. Slovenská časť projektu s celkovým rozpočtom 22 112 EUR bola úspešná a získali sme spolufinancovanie tohto projektu vo výške **19 850 EUR** na obdobie od 1.8.2004 do 31.7.2005.

Cieľovou oblasťou projektu je severná časť Slovenska tvoriaca euroregióny Beskydy, Tatry a Karpaty. Je to z hľadiska potreby ochrany lesov kľúčová oblasť, a to z toho dôvodu, že tam stále existujú prirodzené zachovalé lesy, ktoré sú však neustále ohrozované nadmernou ťažbou a nelegálnymi aktivitami. Navyše po novembrovej veternej smršti v Tatrách v roku 2004 sú silné snahy vyťažiť posledné zvyšky tatranských prirodzených lesov pod zámienkou likvidácie „kalamity“.

Cieľovými skupinami sú podhorské knižnice a miestni občania v žilinskom a prešovskom kraji, žiaci a študenti v žilinskom kraji a široká verejnosť na Slovensku.

Účelom projektu je zvyšovanie ekologického povedomia občanov v podhorských oblastiach s dôrazom na informovanie o potrebe ochrany lesov pre stabilitu krajiny a o nutnosti osobnej zodpovednosti každého jednotlivca za ochranu nášho prírodného dedičstva. Keďže ochranárske mimovládne organizácie nemajú dostatočné kapacity na monitorovanie stavu lesov a životného prostredia celého Slovenska, tak ten najväčší potenciál na túto činnosť je v miestnych občanoch. Ved' komu by malo viac záležať na tom, aby lesy nad ich obcami boli v dobrom stave a aby sa tak predišlo možným povodňam alebo sa aspoň zmiernili ich dôsledky.

Aktivity projektu zahŕňajú všetky hlavné programy nadácie. Nosnou časťou je podpora knižníc ekologicky zameranými publikáciami, ďalej je to podpora diplomovej práce, organizovanie medzinárodnej súťaže o Lesoochránarský čin roka a rozvoj Zeleného strediska. Z ďalších aktivít to bude fotografická súťaž s následnou medzinárodnou výstavou ocenených prác, organizovanie prednášok pre verejnosť a odborných seminárov a letného tábora pre mladých.

Z týchto naplánovaných aktivít sme v rámci tohto projektu v roku 2004 udelili knižné dary 27 knižniciam, zorganizovali sme súťaž o Lesoochránarský čin roka, vymenili sme si publikácie s poľským partnerom pre naše knižnice, poskytovali sme mu know-how pri vytváraní obdoby nášho Zeleného strediska, venovali sme sa rozširovaniu knižného fondu nadačnej knižnice, zabezpečovaniu nového knižničného programu a príprave aktivít na rok 2005.

V roku 2004 sme nevyhlasovali grantový program na podporu lesoochránarských aktivít, ani sme nedostali žiadnu grantovú žiadosť. Definitívne sme sa však dohodli s austrálskou mimovládou organizáciou Rainforest Information Center na podpore nízkorozpočtových projektov zameraných na ochranu lesov.

5. Zelené stredisko

Do knižnice Zeleného strediska nám v roku 2004 pribudlo darom **19 publikácií**. Najviac nás potešila vynikajúca príručka environmentálnej výchovy a lesnej pedagogiky *Pojďme na to od lesa* v tlačenej verzii a 5 kusov jej CD verzie. Za tento dar sme vďační riaditeľovi NP Bavorský les v Nemecku pánu Karlovi Sinnerovi. Pre pedagógov je tiež určený ďalší prírastok do knižného fondu *Energia, učim sa o Zemi s radosťou* od autorov J. Hipš, A. Juhászová, P. Ježeková.

Jacek Zachara z partnerskej poľskej MVO nám daroval publikáciu *Príroda Bielska – Bialej* a Ruth Rosenhek z Rainforest Information Center zasa zaujímavú národopisnú knihu *Rok ve Vlčnově 1945-46*.

OZ Tatry nám venovalo návodnú brožúru *Obnova a údržba brehových porastov v obciach*, ktorá môže poslúžiť predovšetkým obciam a mimovládnym organizáciám, ale aj štátnej ochrane prírody a pedagógom a brožúru *NATURA 2000*.

Ďalej sú to napríklad tituly *Pavíkovec Národného parku Poloniny*, *Dobročský prales – Národná prírodná rezervácia*, *Významné vtáčie územia na Slovensku* a vynikajúca kniha *Drugie zycie drzewa* o funkcii mŕtveho dreva v lese od kolektívu poľských autorov.

V roku 2004 nám tiež pribudli ďalšie ročníky časopisov *Vesmír*, *Les*, *Poľovníctvo a rybárstvo*, *Ochrana prírody a krajiny*.

Naším cieľom na rok 2004 bolo získanie profesionálneho programu na evidovanie knižného fondu a výpožičiek. Napriek našej snahe sa nám to nepodarilo, pretože pretrvávajú problémy s dostupnosťou takéhoto programu pre malé a stredné knižnice na

Slovensku. Počkáme na program, ktorý pripravuje Národná knižnica Slovenska a v roku 2005 by ho mala začať distribuovať.

Starostlivosť o majetok

Nadačné imanie Nadácie Zelená nádej tvorí nehnuteľnosť v hodnote 1 046 609,- Sk, ktorou sú lesné pozemky v Strážovských vrchoch v katastri obce Valaská Belá. Keďže naším cieľom je udržiavať tieto lesné porasty neporušené a takto zvyšovať ich ekologickú hodnotu, v roku 2004 všetky naše snahy smerovali k dosiahnutiu bezzásahového režimu v rámci navrhovaných nových lesných hospodárskych plánov (LHP) pre lesný užívateľský celok Valaská Belá. Na základe rokovaní s tvorcami LHP z Lesoprojektu Žilina sa nám v novom LHP platnom na decénium 2005 – 2014 **podarilo zaistiť predpis bezzásahovosti** na celej rozlohe lesných pozemkov vo vlastníctve nadácie.

▲ *Dobrovoľníci oddychujúci po brigáde venovanej vyznačovaniu majetkových hraníc (značka na strome vpravo) v lesných porastoch vo vlastníctve nadácie.*

K starostlivosti o majetok patrí aj udržiavanie dôkladného značenia majetkových hraníc a hraníc lesných porastov. V júni 2004 skupina vyše desiatich dobrovoľníkov v rámci predĺženého víkendu vyznačovala ekologickou farbou obe hranice po celom obvode lesných pozemkov vo vlastníctve nadácie. Navyiac sme ešte jeden víkend venovali, hoci neradi, ale už naposledy, pleciemu výseku nežiaducich drevín, čo nám vyplývalo z plnenia LHP, ktorého platnosť končila v roku 2004.

Podakovanie

Srdečne ďakujeme všetkým jednotlivcom, ktorí prispeli na činnosť nadácie priamymi finančnými príspevkami vo výške **4 544,- Sk** alebo prostredníctvom poukázania podielu zaplatenej dane v hodnote **10 470,- Sk**. Najvyššie príspevky prišli z daňových úradov v Prešove a Bardejove, za nimi nasledoval Sabinov. V roku 2004 tak prevažovali daňové úrady z miesta pôsobnosti nadácie. Podielom dane nás však podporili aj ľudia z Banskej Bystrice, Trenčína, Turčianskych Teplíc, Liptovského

Mikuláša a Košíc. Tieto finančné prostriedky použijeme na nákup publikácií pre knižné dary v roku 2005.

Ďakujeme všetkým, ktorí nám darovali publikácie do knižnice nášho Zeleného strediska a nesmieme zabudnúť ani na ľudí, ktorí nám nezištne pomáhajú v rámci svojej dobrovoľníckej práce. Naša vďaka tak patrí za vedenie účtovníctva Ľubošovi Leškovi, našim odborným lektorom a konzultantom Mgr. Jane Strnádovej, Ing. Erikovi Balážovi a Ing. Jurajovi Lukáčovi, za odvozy knižných darov Ing. Milanovi Staškovi, za dobrovoľnícku prácu v nadácii počas časti roka 2004 programovej asistentke Jane Ivankovej, porotcom súťaže o Lesoochranársky čin roka a nemenovaným vyše desiatim dobrovoľníkmi za ich brigádnickú činnosť v lesných porastoch vo vlastníctve nadácie.

V tomto roku sa nám podarilo získať ďalšiu podporu v rámci programu *Vzdelávanie v ekonomike*, ktorý financuje **TRUST konzorcium** Nadácie otvorenej spoločnosti, Vzdelávacej nadácie Jana Husa a Nadácie pre deti Slovenska. Túto finančnú podporu vo výške **20 000,- Sk** využijeme v roku 2005 na služby poskytované 1. Slovenským neziskovým servisným centrom. V tomto roku sme totiž využívali ich predchádzajúcu finančnú podporu vo výške 25 000,- Sk, ktorej vďačíme za zvýšenie úrovne vedenia ekonomickej agendy nadácie. Zakúpili sme za ne nový softvérový program Podvojný účtovníctvo a mzdy, zaplatili za odborné školenie v podvojnóm účtovníctve, za konzultácie a účtovné a daňové poradenstvo.

V neposlednom rade ďakujeme za finančnú podporu vo výške **19 850 EUR**, ktoré sme získali z **programu Phare CBC Európskej únie**. Kontraktačným orgánom je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR – Agentúra na podporu regionálneho rozvoja. Tieto prostriedky budú použité v priebehu rokov 2004-2005 na uskutočnenie aktivít už spomínaného medzinárodného projektu *Príroda nepozná hranice*.

Ciele na rok 2005

Jedným z hlavných cieľov na rok 2005 je úspešné ukončenie cezhraničného projektu *Príroda nepozná hranice*, zabezpečenie finančných prostriedkov na jeho pokračovanie, na beh hlavných programov nadácie a na vyhlásenie grantového kola lesoochranárskych projektov. V spolupráci s naším poľským partnerom budeme pokračovať v našom spoločnom projekte *Príroda nepozná hranice* so širšou spoluprácou v rámci zapojenia organizácií zo všetkých krajín V4.

Finančná správa za rok 2004

Výnosy	Nezdaňovaná činnosť Sk	Zdaňovaná činnosť Sk
Predaj služieb	0	56 258
Úroky	0	32
Príspevky od iných organizácií	232 443	0
Príspevky od fyzických osôb	4 544	0
Príspevky z podielu zaplatenej dane	10 470	0
Celkom	247 457	56 290

Náklady	Nezdaňovaná činnosť Sk	Zdaňovaná činnosť Sk
Spotreba materiálu	4 194	0
Cestovné	6 638	0
Služby	55 128	40 308
Mzdové náklady	173 722	15 950
Zákonné poistenie	60 611	0
Ostatné dane a poplatky	3 260	3
Dary	27 748	0
Celkom	331 301	56 261

Náklady v členení na činnosť a správu nadácie

Náklady	Programové Sk	Na správu Sk
Spotreba materiálu	4 162	32
Cestovné	6 638	0
Služby	79 570	15 866
Mzdové náklady	171 672	18 000
Zákonné poistenie	60 611	0
Ostatné dane a poplatky	0	3 263
Dary	27 748	0
Celkom	350 401	37 161

Súvaha k 31. 12. 2004

Aktíva	Sk
Dlhodobý nehmotný majetok	92 000
Software	13 200
Pozemky	1 046 609
Drobný dlhodobý majetok	6 000
Tovar	115 286
Pokladnica	332
Banka	328 366
Pohľadávky	464
Náklady budúcich období	4 735
Celkom	1 606 992

Pasíva	Sk
Pôžičky	194 342
Dodávatelia	182 737
Zamestnanci	25 584
Zákonné poistenie	10 205
Preddavok na daň	1 747
Výdavky budúcich období	5 235
Výnosy budúcich období	398 634
Základné imanie	865 405
Nerozdelený zisk	6 918
Účet ziskov a strát	-83 815
Celkom	1 606 992

SPRÁVA **nezávislého audítora**

pre Správnu radu Nadácie Zelená nádej, Tulčik 27.

Uskutočnil som audit pripojenej účtovnej závierky Nadácie Zelená nádej Tulčik, ktorá obsahuje súvahu zostavenú k 31. decembru 2004, súvisiaci výkaz ziskov a strát za rok, ktorý sa k uvedenému dátumu skončil. Za uvedenú účtovnú závierku je zodpovedný správca nadácie. Mojou zodpovednosťou je vyjadriť názor na túto účtovnú závierku na základe môjho auditu.

Audit som uskutočnil v súlade s Medzinárodnými auditorskými štandardmi ISA. Podľa týchto štandardov mám audit naplánovať a vykonať tak, aby som získal primerané uistenie, že účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit zahŕňa overenie dôkazov, ktoré dokladujú sumy a iné údaje v účtovnej závierke, na základe testov. Audit ďalej obsahuje zhodnotenie použitých účtovných princípov a zhodnotenie významných odhadov, ktoré uskutočnilo vedenie nadácie, ako aj zhodnotenie prezentácie účtovnej závierky ako celku. Som presvedčený, že môj audit poskytuje primerané východisko pre môj názor.

Podľa môjho názoru účtovná závierka vyjadruje verne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu nadácie k 31. decembru 2004 a výsledky jej hospodárenia za rok, ktorý sa skončil u uvedenému dátumu v súlade so slovenským zákonom o účtovníctve.

24. mája 2005

Ing. Jozef Barčík
audítor SKAU,
Licencia SKAU č. 243